

Институт по земеделие в Кюстендил

Автор(и): Растителна защита
Дата: 11.04.2016 Брой: 4/2016

Представяме ви един от най-старите институти по земеделие в България, който е структурно звено на Селкостопанската Академия към Министерство на земеделието, храните и горите. Специализиран е в научно-изследователско учреждение за решаване на теоретични и практически проблеми на земеделието, внедряване на български и чужди постижения и оказване помощ на земеделските производители.

История

Институтът по земеделие в Кюстендил е правопреемник на откритата със Заповед на МЗДИ № 2646/19.12.1929 г. Овощарска опитна станция в Кюстендил. Намира се в Югозападна България в район с благоприятни природо-климатични условия за отглеждане на овощни видове. Той е първото средище не само на практическата, но и на научната овощарска мисъл в страната ни. Започва своята дейност с директор ст.н.с. | ст. Тодор Захов (1929–1939 г.). Издадени са

два Указа, подписани от цар Борис III, за оземляване на Опитната станция с 283 дка от землището на с. Николичевци край Кюстендил. В края на 1944 г. Опитната и контролна станция прераства в Овощарски изпитателен институт. Обособени са 3 отдела: селекция и сорто-изучаване, агротехника, растителна защита. Залагат се сортови и агротехнически опити по напояване, с клонови подложки, по растителна защита и други.

През 1965 г. към института се присъединява отделът по овощарство на Комплексната опитна станция в с. Негован, Софийско. Залагат се първите съдови опити с овощни растения и се поставя началото на проучвания върху кореновата система при ябълка, круша и слива и определяне торопотребността на овощните растения чрез листна диагностика. Провеждат се първите опити в България за установяване ефекта на самолетното пръскане срещу струпясването, плодовия червей и акарите по ябълката, започват изследвания върху биологията и средствата за борба с брашнестата мана по ябълката и листозавивачките при черешата. Утвърждават се нови сортове: круша – *Пауналия*, и череша – *Победа*, *Кюстендилска хрущялка* и *Черна Конявска*. През периода 1967–1970 г. от САЩ и Канада са интродуцирани повече от 250 овощни сорта. Слага се началото на вирусологичните изследвания при черешата и вишната, както и на целенасочено използване на индуцирания мутагенез за ускоряване на селекционния процес. Институтът става център за внедряване на научно-техническия прогрес в овощарството и започва да отговаря за развитието на черешовото, вишневото и крушовото плодopроизводство в цялата страна и на ябълковото плодopроизводство в Югозападна и Северозападна България. След 1982 г., когато е създадена Селскостопанската академия в София, институтът по овощарство в Кюстендил е включен в нейния състав като самостоятелно научно звено.

След 2000-та година

Институтът по овощарство в Кюстендил и ОСЯК в Костинброд се преобразуват в Институт по земеделие. През 2006 г. към института се присъединява Сортоизпитвателна станция в с. Багрени и обработваемите площи се увеличават с нови 120 дка. Признати са черешовите сортове *Данелия* и *Стефания* и подложките за череша и вишна – *ИК-М8* и *ИК-М9*, както и сливов сорт *Кюстендилска красавица*. На международното изложение „АГРА“ 2013г. Институтът по земеделие в Кюстендил е награден със златни медали и грамоти за иновации за нов сорт ябълка *Бесалара*, а в раздел „Машини, инвентар и технологии за растениевъдството“ за „Технология за ефективно и устойчиво производство на ябълкова продукция“ и „Технология за отглеждане на черешови насаждения“. Признати са 6 ябълкови и 4 черешови сорта.

На шесто национално изложение, *ИЗОБРЕТЕНИЯ, ТРАНСФЕР, ИНОВАЦИИ– И ТИ – 2015*, новият самофертилен черешов сорт *Дима* е награден със златен медал и диплом за иновации.

Международно сътрудничество

През последните две десетилетия Институтът по земеделие в Кюстендил има много добри отношения в областта на научноизследователското сътрудничество и обучението със Земеделския институт и Университета „Св. Кирил и Методий“ в Скопие, Македония, с Института по градинарство в гр. Скерневице, Полша, с Института по овощарство в гр. Янтай и Хейлундзянската академия за селскостопански науки, Харбин, Китайската народна република.

По линия на двустранното научно-техническо сътрудничество между България и Китай към МОН институтът има 3 проекта – един успешно приключил и 2 действащи, при които са избрани редица хибридни форми и са интродуцрани нови сортове и хибриди.

В областта на производствената практика през 2012 г. е подписан договор-споразумение за научно обслужване с китайската фирма Fujian Agricultural Science and Technology Development Co, Ltd. Royal, като с разрешение на ССА – София преотстъпихме лицензионните права за една година на нашите черешови сортове *Стефания* и *Данелия* и малиновия сорт *Люлин* за производство на посадъчен материал от тях.

Продължаваме да се развиваме!

Целия материал за Института по земеделие в Кюстендил може да прочетете в бр. 3/2016 г. на списание “Растителна защита”.